

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

**S pohádkou poznáváme svět
hravě a zdravě.**

ŠVP „S pohádkou poznáváme svět hravě a zdravě“ byl vypracován v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání č. j.3 2 405/2004 -22 číslo jednací: Č.j. 3/2013, vydáno 30. 08. 2013, upraveno 1. 9. 2021.

Obsah

1.	Vize a filozofie školy:.....	4
2.	Identifikační údaje o mateřské škole	5
2.1	Název školy.....	5
2.2	Zřizovatel	5
2.3	Právní forma.....	5
2.4	Ředitelka školy.....	5
2.5	Zástupkyně ředitelky školy	5
2.6	Název programu.....	5
3.	Obecná charakteristika školy	6
3.1	Budova	6
4.	Podmínky předškolního vzdělávání.....	7
4.1	Věcné podmínky	7
4.2	Psychosociální podmínky	8
4.3	Životospráva	8
4.4	Spoluúčast rodičů.....	9
4.5	Personální a pedagogické zajištění	10
4.6	Organizace	11
4.7	Řízení MŠ	12
4.8	Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí mimořádně nadaných	13
4.9	Povinné předškolní vzdělávání cizinců a vzdělávání dětí s OMJ	15
4.10	Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let	15
4.11	Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let.....	16
5.	Organizace vzdělávání.....	18
6.	Charakteristika programu	19
6.1	Popis formy vzdělávání.....	20
6.2	Třídní program	22
7.	Vzdělávací obsah.....	23
7.1	Popis.....	23
7.2	Integrované bloky	27
7.2.1	„Hrajeme si s pohádkou a s novými kamarády“	27
7.2.2	„Těšíme se na zimu plnou pohádek“	31
7.2.3	„Příroda se probouzí a čaruje-objevujeme pohádkový svět“	35
7.2.4	„Cestujeme s pohádkou po celém světě.“	38
8.	Evaluační systém	42

1. Vize a filozofie školy:

Předškolní vzdělávání je rozhodujícím obdobím pro získávání návyků, způsobů chování, základů životního stylu a celého života. Naše filozofie chce přispět k tomu, aby byl prožit zdravě a radostně.

Citace: Robert Fulghum: „Všechno, co opravdu potřebuju znát o tom, jak žít, co dělat a jak vůbec být, jsem se naučil v mateřské školce.

Jsme si vědomy, že předškolní období je pro dítě nejvýznamnější etapou jeho života. Víme, že většinu toho, co prožije, je trvalé.

Chceme, aby naše mateřská škola byla místem, kde děti prožijí šťastného dětství, kde se všichni cítí dobře a bezpečně, kde je prostor pro uplatnění každého jednotlivce. Chceme děti naučit žít ve skupině svých vrstevníků, kterou budou považovat za své společenství, aby poznaly pocit, že patří tam, kde ho mají všichni rádi. Prioritou je vzájemná komunikace, dostatek informací, společné akce, zapojení rodiny do předškolního vzdělávání a chodu školy. Chceme vytvořit zdravé, tvůrčí a přátelské prostředí, s radostnou atmosférou, klidem a citovým zázemím.

Cíl vzdělávacího programu:

Rozvíjet osobnost samostatného, vnímavého, spokojeného dítěte, které je tvořivé, aktivní, umí se samostatně rozhodovat, prosazovat své názory a pocity, cestou systematického vzdělávání a prostřednictvím tvořivých činností. Dovést dítě na konci jeho předškolního období k tomu, aby v rozsahu svých osobních předpokladů získalo věku přiměřenou fyzickou, psychickou i sociální samostatnost, základy pro zdravé sebevědomí a sebejistotu, základy pro celoživotní učení a pro schopnost jednat v duchu základních lidských a etických hodnot.

2. Identifikační údaje o mateřské škole

2.1 Název školy

Základní škola a mateřská škola, Třinec, Koperníkova 696, příspěvková organizace

2.2 Zřizovatel

Statutární město Třinec

2.3 Právní forma

Od 1. 1. 2003 je škola právním subjektem příspěvkovou organizací zřízenou usnesením Zastupitelstva města Třinec ze dne 24. 9. 2002, číslo usnesení je 30-081/02-21. Mateřská škola organizuje předškolní vzdělávání.

2.4 Ředitelka školy

PaedDr. Zuzana Plošková

2.5 Zástupkyně ředitelky školy

Mgr. Petra Sobková

2.6 Název programu

„S pohádkou poznáváme svět hravě a zdravě.“

3. Obecná charakteristika školy

3.1 Budova

Mateřská škola se nachází v lokalitě sídliště Terasa, v blízkosti lesoparku a základní školy, s níž je od 1. 1. 2003 v právním subjektu. Poloha školy v těsném sousedství s lesoparkem poskytuje dětem možnost být stále v přírodě, přestože žijeme v městě zatíženém průmyslem. Lesopark využíváme k vycházkám a činnostem k poznávání zákonitostí přírody a jejích proměn, vytváření kladného vztahu dětí k přírodě a její ochraně. Prvky environmentální výchovy uplatňujeme také v rozlehlé školní zahradě, která je u mateřské školy. Zahrada byla v roce 2015 zrekonstruována na zahradu v přírodním stylu s názvem „Pohádková zahrada“. Je členěna do zón, které jsou pojmenovány podle postav pohádkových hrdinů. Poskytuje množství zákoutí, herních prvků, pískoviště, skluzavky, ohniště. Je dostatečně členitá, umožňuje dětem rozvíjet své pohybové schopnosti a dovednosti. Děti mají možnost pozorovat, tvořit, pracovat na záhonku, ale také o zahradu pečovat. Učebna, která je na zahradě, nám umožňuje provádět řízené činnosti za příznivého počasí venku.

Budova je přízemní, pavilonového typu a její řešení je ojedinělé. Čtyři samostatné pavilóny (třídy) jsou spojeny rozlehlou halou. Každá třída má svůj vchod se šatnou, hernu, pracovnu a sociální zařízení s koupelnou a sprchovým koutem, sklad lehátek, čistící místnost. Místnosti, vybavení hračkami, materiály a doplňky dávají dětem široký prostor ke hrám a činnostem, které podporují rozvoj jejich osobnosti. Zaměstnanci mají své zázemí v nově vybavené sborovně, kanceláři vedoucí učitelky a místnosti pro provozní zaměstnance. Dále jsou zde kabinet pomůcek, čistící místnost s pračkou.

Mateřská škola má svou vlastní kuchyni. Kancelář ved. učitelky, hala a každá třída je vybavena počítačem s připojením na internet. V kanceláři a sborovně jsou tiskárny s kopírkou. Škola má své webové stránky. Blízkost ZŠ nám umožňuje navštěvovat školu při příležitosti různých vystoupení a společných akcí. Společně připravujeme kulturní vystoupení, navštěvujeme starší kamarády v 1. třídě. Děti se seznamují s prostředím základní školy, s učiteli a zaměstnanci. Přejít z mateřské školy do základní je pak pro ně snadnější.

Mateřská škola je v provozu od září 1978. Od té doby došlo k výměně oken, dveří, zavedení zabezpečovacího systému, byly obnoveny umývárny a soc. zařízení, dětský nábytek, koberce, lehátka a úložný prostor. Hala je vybavena tělovýchovným náčiním, počítačem pro děti, jsou vytvořené námětové koutky ke hrám. Ve školním roce 2020/2021 byla v mateřské škole realizována velká rekonstrukce, která zahrnuje zateplení fasády a střechy budovy, částečnou výměnu oken, modernizaci systému osvětlení a instalaci vzduchotechniky s rekuperací odpadního tepla. K jednotlivým vchodům do budovy a také do každé třídy byl nainstalován moderní komunikační systém.

Maximální kapacita školy je 100 dětí.

Škola je celodenní, s otevírací dobou od 6:00 do 16:30 hodin.

4. Podmínky předškolního vzdělávání

4.1 Věcné podmínky

Jednotlivé třídy jsou rozdělené na hernu a třídu, v dalším prostoru je sociální zařízení, koupelna, šatna dětí, prostor pro ukládání lehátek a lůžkovin, úklidová místnost. Ve třídách je instalována vzduchotechnika s rekuperací odpadního tepla. Prostory jsou zařízené dětským nábytkem a je ustaven do pracovních center. Dětské stoly a židle byly obnovené, koupelny, sociální zařízení a šatny prošly rekonstrukcí. Splňují všechny platné hygienické předpisy a požadavky. Hračky odpovídají dané věkové skupině, pravidelně se obměňují a doplňují. Jsou umístěny v dosahu dětí tak, aby si mohly vybrat dle vlastního zájmu a následně hračku, pomůcku uklidit zpět. Třída pro nejmladší děti a děti dvouleté je vybavena, tak aby poskytovala dostatečný prostor pro volný pohyb i hru dětí a zároveň bezpečí a klid pro odpočinek v průběhu celého dne. Do této třídy vybíráme a doplňujeme hračky vhodné pro děti od 2 let. V místnosti, kde je pračka, je skříňka pro ukládání individuálních potřeb dětí. V koupelně u této třídy je sprchovací kout, do kterého mohou děti vstupovat bez cizí pomoci, hygienické potřeby a osušky pro případ, kdy se dítě znečistí. Podlahová plocha a prostory tříd splňují všechny požadavky na počet dětí, které se zde pohybují.

Z každé třídy je přístup do rozlehlé haly, která je vybavena herními prvky-skluzavkou, průlezkami, relaxačními míči, pomůckami, tělovýchovným náčiním a náradím a novými gymnastickými koberci. To umožňuje dětem rozmanitost pohybových aktivit a činností. Tělocvičné náradí prochází pravidelnými kontrolami bezpečnostním technikem. Hala je využívána při oslavách školy, scházení a rozcházení dětí, při nespavém režimu, setkávání s rodiči. K dispozici je zde dětská knihovna, interaktivní tabule počítač s programy pro děti. Uspořádání umožňuje dětem pestrou škálu činností jak ve skupině, tak individuálně s ohledem na temperament, zájmy i specifika osobnosti jednotlivých dětí. K příjemnému domácímu prostředí mateřské školy přispíváme výzdobou tříd a šaten dětskými pracemi. Děti se na instalaci rády podílí. K odpolednímu odpočinku mají děti lehátka s výškou 20 cm nad podlahou, přikrývky a polštáře vyhovující hygienickým normám a jsou protialergenní.

Kancelář ved. učitelky, hala a každá třída je vybavena počítačem s připojením na internet. V kanceláři a sborovně jsou tiskárny s kopírkou. Škola má své webové stránky, emailovou adresu a pro komunikaci s rodiči používáme webovou aplikaci naše MŠ. Webové stránky publikují všechny důležité informace o škole a jejím dění, a zvláště o jejich významných akcích i s fotografiemi. Každá třída je vybavena mobilním telefonem a moderním komunikačním systémem, ty jsou navzájem propojeny. Technické vybavení umožňuje rychlou komunikaci s vedením ZŠ, rodiči a širokou veřejností.

Součástí MŠ je školní zahrada, která je vytvořena přírodním stylu a je členěna do zón. Je to zóna aktivních her a zdolávání přírodních překážek, učebna a zóna tvořivých her, klidové centrum, lezení proutěným tunelem, smyslový chodník, centrum pro rozvoj pohybových dovedností a rovnováhy, chůze do kopce, zkoumání a pokusy s vodou v jezírku. Hlavní dominantou těchto zón jsou přirozené struktury s kameny, kmeny stromů, písek, oblázky keře a květiny. Ty jsou pro děti a jejich hry zajímavé a inspirující. Rozčlenění zajišťuje soukromí a možnost výběru. Díky použitému přírodnímu materiálu pro výrobu herních prvků dochází k bližšímu kontaktu s přírodou.

Záměry MŠ

- Plánujeme vybavovat MŠ pomůckami, které podněcují děti k vlastnímu objevování a experimentování.
- Do budoucna plánujeme další výměnu nábytku a dveří ve třídách.

4.2 Psychosociální podmínky

Veškerou naši práci, a to se týká i ostatních zaměstnanců školy, nejen učitelek, jsme založili na principu dobrých vztahů, na vytvoření pozitivního sociálního klimatu na základě vzájemné důvěry, úcty, empatie, solidarity a spolupráce mezi všemi lidmi v mateřské škole. Respektujeme potřeby dětí, reagujeme na ně, komunikujeme, pomáháme dětem potřeby uspokojovat pohodou, klidným a nestresujícím způsobem. Každodenní komunikace učitelky s dítětem a komunikace dospělých je založena na respektu vůči potřebám druhého člověka. Pedagogický styl je podporující a počítá s aktivní spoluúčastí a samostatným rozhodováním dítěte. Vytváříme ve svých prostorách vstřícné, estetické, podnětné a hygienické prostředí. Pedagogové se dostatečně věnují vztahům ve třídě, nenásilně tyto vztahy ovlivňují prosociálním směrem (prevence šikany). Se změnou vnitřního řádu jsme přistoupili k uvolnění režimu dne. K psychohygieně patří samozřejmě adaptační režim pro nově přichozí děti. Je zajištěn pravidelný režim dne, který je však flexibilní a umožňuje aktuální změny. Poskytujeme dětem co nejširší volnost a svobodu, ale zároveň v nich podporujeme a budujeme pocit zodpovědnosti za sebe a své jednání. Pedagog se vyhýbá negativním slovním projevům všeho druhu, přiměřeně chválí a pozitivně hodnotí, aby děti byly motivovány k dalšímu osobnostnímu rozvoji dítěte. Žádné z dětí není zvýhodňováno, všechny děti ve třídě mají stejné postavení, nikoho nezesměšňujeme, nepodceňujeme. Děti se učí pravidlům soužití-kurikulu, které si vytváří společně na začátku školního roku. Dětem se dostává jasných a srozumitelných pokynů. Děti mají při hrách možnost hru a činnost dokončit podle svých potřeb, respektujeme potřeby dětí a pomáháme je uspokojovat. Vytváříme prostředí, kde jsou děti rády, mají své kamarády, na které se těší.

Záměry MŠ

- Vytvářet pozitivní klima školy

4.3 Životospráva

Mateřská škola má svou vlastní školní kuchyni v budově, což je velkou předností, strava nemusí být dovážena a dětem je podávána čerstvě připravená. Je dodržována zdravá technologie přípravy pokrmů. Umožňuje to také možnost vycházet vstříc individuálním potřebám dítěte. Dětem je poskytována plnohodnotná vyvážená strava, dle předpisů a zásad správné výživy. Pestrá strava je vhodně doplňována ovocem, zeleninou a prvky zdravé výživy (pohanka, müsli, cereálie, aj.) Obsahuje vše potřebné včetně celozrnného pečiva, luštěnin, vitamínových nápojů.

Jídelníček je sestavován na jeden týden a je zveřejněn pro rodičovskou veřejnost i na webových stránkách školy. V odůvodněných případech je respektováno individuální zohlednění ve stravování (např. alergie...) Dětem je po celý den nabízen ovocný, nebo bylinný čaj. Průběžně děti k pití vybízíme. Nápoje jsou v každé třídě připravené po celou dobu provozu viditelně na určeném stole ve varnici s kohoutkem a děti si samy nalévají nebo s pomocí učitelky. Nápoje jsou obměňovány (čaje, bylinkové, džusy, šťávy + voda).

Každé dítě má svůj hrnek opatřen svou značkou. V letních měsících nosíme dětem nápoje na zahradu do učebny.

Vztah mezi výživou a zdravím je nepopíratelný. Styl výživy dává rodina, MŠ se však významně podílí na vytváření stravovacích návyků. Náš „spotřební koš“ je bohatý a pestrý. Rodiče jsou informováni o skladbě jídelníčku, aby mohli stravu dětí doplňovat a obohacovat. Dodržujeme interval mezi jídlem. Učíme děti kultuře stolování, základům společenských pravidel a norem chování u stolu. Respektujeme potřebu jídla, děti do jídla nenutíme. Denní režim je natolik flexibilní, aby umožňoval organizaci činností v průběhu dne přizpůsobit potřebám a aktuální situaci. Děti jsou každodenně dostatečně dlouho venku, program činností je přizpůsobován aktuální kvalitě ovzduší. V denním programu je respektována individuální potřeba aktivity, spánku a odpočinku. V době odpoledního odpočinku je individuálně s ohledem na potřeby dětí zaveden nespavý režim. Po krátkém odpočinku na lehátku s poslechem pohádky, jsou dětem, které neusnou nabídnuty klidové činnosti. (kreslení, práce s knihou, grafomotorické listy, tvoření aj.)

Všichni zaměstnanci školy dodržují při práci s dětmi zásady zdravého životního stylu a tím jsou dětem příkladem.

Záměry MŠ:

- vést děti ke zdravému stravování, které je součástí zdravého životního stylu.
- v rámci zdravého životního stylu poskytnout dětem dostatek prostoru pro pohyb a pobyt dětí venku, otužování pomocí slunce, vzduchu
- ve spolupráci se ŠJ budeme dále pracovat na pestrosti skladby jídelníčku dětí, příkladem je strava s větším obsahem vlákniny, menším obsahem cukru, cukry a soli obecně omezíme, sladkosti budou děti dostávat jen výjimečně

4.4 Spoluúčast rodičů

Nejvýznamnějším činitelem ve výchově dítěte je rodinné prostředí a osobní příklad lidí z nejbližšího okolí dítěte – tj. rodiny, ale také nás učitel. Je přirozené, děti napodobují chování dospělých a pokud je chování dospělého v rozporu s požadavky na dítě, je výsledek problematický. Normy jednání se snažíme s rodiči sladit a společným působením dosáhnout optimálního výsledku. Jak? Školu otevřít rodičům. Máme zkušenost, že rodiče, nebo prarodiče, kteří v adaptačním procesu s dětmi v MŠ byli a viděli, jak se s dětmi jedná, k čemu jsou vedeny, tak se jejich postoj mění. Jsou uznalejší, otevřenější a ochotnější. Ve vztazích mezi pedagogy a rodiči se snažíme o oboustrannou důvěru a otevřenost, vstřícnost, porozumění. Chráníme soukromí rodiny a zachováváme mlčenlivost. Nezasahujeme do života rodiny. Pedagogové sledují konkrétní potřeby dětí, resp. rodin a snaží se jim vyhovět. Rodiče mají možnost podílet se na dění v MŠ. Řešení budovy šatny a třídy nám umožňuje denní kontakt s rodiči. Při rozhovorech s rodiči dětí dochází k nejužšímu předávání informací o chování, zdravotním stavu, výsledcích vzdělávání dětí. Seznamujeme se s rodinnými příslušníky a poznáváme vztahy v rodinách. Pedagogové podávají pravdivé informace rodičům o prospívání dítěte i o jeho individuálních pokrocích, domlouvají se o společném postupu při jeho výchově a vzdělávání. Své připomínky mohou uplatnit kdykoliv u své učitelky, vedoucí učitelky a ředitelky školy.

V průběhu roku probíhají posezení k různým příležitostem (např. Vánoce, Den Matek, tvořivé dílny) a akce školy ve spolupráci s rodiči (Zahradní slavnost, Vyroba si se mnou apod.) Pro nově přijaté děti se koná informační schůzka.

Na nástěnce v šatnách se seznamují rodiče s tématem týdne, s plánovanými činnostmi a vzdělávacím záměrem tématu. Rodiče se dozvídají, o čem si budeme povídat, jaké básně

a písně se děti učí apod., s plánovanými akcemi na daný měsíc. (divadelní představení, exkurze, setkání s rodiči apod.), jednou ročně nebo podle potřeby je zadána anketa pro rodiče, která nám slouží k zjištění potřeb rodičů, upozorní nás na nedostatky a pomáhá nám zkvalitnit vzdělávací proces.

MŠ úzce spolupracuje s rodinou. Rodiče se mají možnost podílet na řešení výchovně vzdělávacích problémů, nabízíme jim odborné časopisy, knihy a kontakty na odborníky (např. PPP, SPC, logopedickou ambulanci...) Zapojujeme rodiče do rozhodování o plánovaných akcích školy, kdy mají možnost výběru nebo dát svůj návrh. (školní výlet, besídka, oslavy dne matek dětí apod. Rodiče se snažíme zapojit do péče o školní zahradu.

Záměry MŠ:

- hledat nové formy spolupráce s rodinou, organizování společných akcí pro rodiče a děti.

4.5 Personální a pedagogické zajištění

Vedení školy – ředitelka školy, ekonomka se nachází v budově základní školy, kde je také kancelář vedoucí školní jídelny. V mateřské škole se nachází kancelář zástupkyně ředitelky pro MŠ. V mateřské škole o děti pečují sedm kvalifikovaných učitelek, které mají požadovanou odbornou kvalifikaci v oboru učitelství pro MŠ. Jedna učitelka si svoji kvalifikaci bude doplňovat. Jedna učitelka má magisterské vzdělání a jedna bakalářské. Pedagogický sbor se průběžně vzdělává na odborných seminářích, kurzech a samostudiem, k sebevzdělávání přistupují aktivně. Svě nové poznatky předávají svým kolegyním.

Povinnosti, pravomoci a úkoly všech zaměstnanců jsou jasně vymezeny (náplně práce, úkoly a specifické úkoly pro daný rok v ročním plánu školy)

Rozvrh přímé pedagogické činnosti je stanoven tak, aby se učitelky překrývaly a aby byla dětem zajištěna optimální pedagogická péče. Pedagogický sbor pracuje jako tým, zapojujeme rodiče.

V kuchyni MŠ vaří hlavní kuchařka, pomocná kuchařka. Čistotu a pořádek má na zodpovědnost školnice a uklízečka.

Záměry MŠ:

- podporovat týmovou spolupráci
- motivovat zaměstnance k dalšímu sebevzdělávání

4.6 Organizace

6:00 - 8:00	doba určená pro příchod dětí do mateřské školy a předání dětí pracovním do třídy, děti již přítomné v mateřské škole vykonávají volně spontánní zájmové aktivity
8:00 - 8:30	volné činnosti a aktivity dětí, pohybové aktivity řízené ped. pracovníky zaměřené především na hry a zájmovou činnost, práce s integrovanými dětmi, řízené aktivity
8:30 - 9:00	osobní hygiena, přesnídávka
9:00 - 9:30	volné činnosti a aktivity řízené pedagogickými pracovníky, práce s integrovanými dětmi, řízené aktivity
9:30 - 11:30	osobní hygiena, příprava na pobyt dětí venku, příp. náhradní činnost
11:30 -12:15	oběd a osobní hygiena dětí
12:15 -14:00	spánek a odpočinek dětí respektující rozdílné potřeby dětí, individuální práce s dětmi s nižší potřebou spánku
14:00 -14:30	odpolední svačina, osobní hygiena
14:30- 16:30	volné činnosti a aktivity dětí řízené pedagogickými pracovníky, zájmové činnosti a pohybové aktivity dětí, v případě pěkného počasí mohou probíhat venku

Režim dne je volný, flexibilní a pružně se přizpůsobuje aktuálním potřebám probíhajících vzdělávacích aktivit. Pevně je stanovena pouze doba podávání jídla a pobytu venku. Všechny děti odpočívají při poslechu pohádky, dále je délka odpočinku přizpůsobena individuálním potřebám dětí. Podle zájmů a potřeb dětí se mohou jednotlivé činnosti prodloužit, zkrátit, změnit. Řízená činnost může probíhat se všemi dětmi najednou, ve skupinách, individuálně. Jedná se o naplňování vzdělávacích cílů, které jsou obsaženy v Rámcovém vzdělávacím programu pro předškolní vzdělávání. Vzdělávání dítěte neprobíhá pouze v předem plánovaných, řízených činnostech, ale nepřetržitě, ve všech situacích a za všech okolností. Děti mají dostatek času pro spontánní hru, mají možnost hru dokončit, či v ní pokračovat. Je dbáno na soukromí dětí, děti mají možnost se během činností podle potřeby uchýlit do klidného koutku. Plánování činností pedagogů vychází z potřeb a zájmů dětí. Děti se schází ve třídě nejmenších dětí nebo v hale mateřské školy, kde se mají možnost setkávat se svými kamarády z jiných tříd. Po příchodu učitelky ze své třídy, se rozcházejí. Stanovené počty dětí ve třídě nejsou překračovány, spojování dětí je maximálně omezeno, ke spojování tříd dochází taktně s ohledem na děti.

4.7 Řízení MŠ

Organizační řád a pracovní náplně jasně vymezují pravidla a kompetence zaměstnanců školy, předávání informací uvnitř mateřské školy i vně. Důraz je kladen na týmovou práci, vzájemnou spolupráci a vytváření prostředí důvěry, otevřenosti a přátelství. Práci všech zaměstnanců ředitelka průběžně hodnotí, pozitivně motivuje a podporuje vzájemnou spolupráci. Za chod mateřské školy je odpovědna zástupkyně ředitelky pověřená vedením MŠ, která řídí a kontroluje práci zaměstnanců mateřské školy, je odpovědna za odbornou a pedagogickou úroveň vzdělávací práce, placení školného. Zpracovává koncepci mateřské školy, připravuje podklady pro zápis dětí do MŠ a návrhy o jeho zařazení. Projednává s rodiči jejich žádosti, připomínky, konzultuje výsledky vzdělávání dítěte. Na tvorbě ŠVP pracuje celý tým školy, vychází z analýzy. Kontrolní a evaluační činnosti probíhají ve všech činnostech, které skýtá chod školy. Výsledky evaluace se řídíme při další práci. Pedagogický sbor spolupracuje, plánování pedagogické práce a chodu mateřské školy je funkční. Mateřská škola spolupracuje se základní školou.

4.8 Vzdelávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí mimořádně nadaných

Škola respektuje potřeby dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a snaží se co nejvíce vyhovět jejich potřebám i možnostem a zajistí optimální podmínky k rozvoji jejich samostatnosti.

- snažíme se o vytvoření optimálních podmínek k rozvoji osobnosti všech dětí, k jejich učení i ke komunikaci s ostatními a pomáhat jim, aby dosáhly co největší samostatnosti
- do mateřské školy jsou přijímány děti se zdravotním znevýhodněním, postižením, se sociálním znevýhodněním
- pro potřeby dětí se speciálními vzdělávacími potřebami můžeme ve třídě zřídit funkci asistenta pedagoga
- mateřská škola úzce spolupracuje se školským poradenským zařízením (PPP, speciálními pedagogy)
- podpůrná opatření a zajištěné podmínky s ohledem na vývojová a osobnostní specifika pro výchovně vzdělávací práci s dětmi se speciálními požadavky využívají speciální postupy, metody, formy a prostředky vzdělávání, kompenzační, rehabilitační a učební pomůcky
- pro úspěšnost vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je nutné podle individuální potřeby upravit i podmínky věcné, psychosociální, životosprávu, organizaci vzdělávání, personální a pedagogické zajištění, spolupráci s rodinou
- za děti s těžkým zdravotním postižením považujeme: děti se sluchovým postižením, s poruchou dorozumívacích schopností, se zrakovým postižením, hluchoslepé děti, se souběžnými vadami, s autismem, s tělesným, či mentálním postižením, s poruchami pozornosti a vnímání dětí, děti s poruchami řeči
- integrovat dítě se speciálními vzdělávacími potřebami lze za podmínek vyloučení rizik tohoto rozhodnutí: zvážit co jsme schopni pro integraci takového dítěte schopni zajistit, vzhledem k tomu, že sami nejsme schopni opatřit kvalifikovanou péči v oboru speciální pedagogiky, je nutná úzká spolupráce se speciálním pedagogem, dětským psychologem, rehabilitačním pracovníkem na základě této spolupráce tvoříme individuální vzdělávací plán
- zajistíme rovný přístup ve vzdělávání všech dětí, u dětí s SVP dbáme při integraci mezi zdravé vrstevníky, o zachování nezbytné míry svobody při rozhodování, poskytujeme pozitivní motivaci
- pro vzdělávání nadaných dětí po doporučení PPP vytváříme individuální plán, který využívá speciální postupy, metody, formy a prostředky vzdělávání
- podmínky vzdělávání upravujeme i pro děti se sociálním znevýhodněním, pro děti ze socio-kulturně znevýhodněného prostředí, děti s oslabeným rodinným zázemím, či děti s odlišného jazykového prostředí a které nemluví jazykem, kterým vzděláváme
- obecně platí, že integrace dětí s SVP znamená přiblížení se normálnímu prostředí a oslabení určité izolace i případné jeho vylučování ze společnosti ostatních vrstevníků (socializaci dítěte)
- pro potřebu dětí s SVP bude pamatováno při tvorbě TVP (doplňného o dílčí stimulační programy, či tvorbu individuálního programu pro dítě)

- pedagog si musí uvědomit, že dítě s SVP má jiné osobnostní předpoklady a je v obtížnější situaci, má menší zkušenosti a větší problémy s osamostatňováním, hůře se prosazuje, má méně rozvinutou schopnost autoregulace

Záměr:

- u dětí se zrakovým postižením: se zaměříme na rozvoj osamostatňování a sebeobsluhu; zajistíme prostředí bezbariérové a bezpečné; budeme dodržovat předepsanou zrakovou hygienu; vytvářet nabídku alternativních (zvládnutelných) aktivit; budeme využívat kompenzační pomůcky a hračky; počet dětí ve třídě snížíme; využijeme pomoci asistenta
- u dětí se sluchovým postižením – se zaměříme na osvojení specifických dovedností odpovídajících úrovni dítěte; budeme dodržovat sluchovou hygienu; budeme využívat kompenzační pomůcky; vzdělávat budeme ve vhodném komunikačním systému; počet dětí ve třídě snížíme; zajistíme přítomnost asistenta pedagoga
- u dětí s poruchami pozornosti a vnímání (dětí s poruchou učení a chování) - prostředí klidníci; zvýšíme bezpečnostní dohled; počet dětí ve třídě snížíme; zajistíme důsledný individuální přístup pedagoga; budeme těsně spolupracovat s SPC a s rodiči dítěte
- u dětí s poruchami řeči-zajistíme kvalitní průběžnou logopedickou péči; zajistíme spolupráci s odborníky a s rodiči
- u dětí s více vadami a autismem-zajistíme získání specifických dovedností zaměřených na sebeobsluhu; prostředí zabezpečíme klidné a pro dítě podnětné; zajistíme přítomnost asistenta; počet dětí bude nutno snížit; zajistíme užívání kompenzačních prostředků a změnu jiných podmínek pro úspěšné vzdělávání a socializaci dítěte
- pro děti nadané – vytvoříme podmínky pro jejich rozvoj ve všech oblastech, aby nebyl opomíjen rozvoj celkové osobnosti dítěte; nadále budeme rozvíjet oblasti jejich nadání, upravíme pro tyto potřeby TVP o aktivity, vhodné k jejich rozvoji; v této oblasti se do vzděláme
- pro děti ze socio-kulturně znevýhodněného prostředí – zajistíme rovný přístup při přijímání dětí; zajistíme předcházení diskriminačního jednání z důvodu etnicity, národní příslušnosti, náboženského vyznání, sociálního či ekonomického statutu; budeme vyvíjet úsilí o odstranění bariér, které by mohly bránit docházce těchto dětí do MŠ; budeme usilovat o prostředí přátelské a přijímající; zaměříme se na odbourávání všech projevů rasismu, či diskriminace; povedeme ostatní děti k přijímání odlišností, jako přínosu, poznávání jiných kultur, které nás obohacují; budeme budovat toleranci k odlišnosti, posilovat vědomí obecné lidské rovnosti a sounáležitosti; povedeme ostatní děti ke schopnostem kritického myšlení a objektivního hodnocení; vhodně budeme motivovat rodiče těchto dětí ke spolupráci (vychovávat si je); v této oblasti se budeme vzdělávat

4.9 Povinné předškolní vzdělávání cizinců a vzdělávání dětí s odlišným mateřským jazykem

Pro děti cizince, pro které je předškolní vzdělávání povinné, jsou určeny skupiny pro jazykovou přípravu. Skupina pro jazykovou přípravu vzniká, pokud v jednom místě poskytování vzdělávání jsou alespoň 4 děti – cizinci, pro které je předškolní vzdělávání povinné. V těchto skupinách bude probíhat jazyková příprava v rozsahu 1 hodiny týdně s cílem zajištění plynulého přechodu cizinců do základního vzdělávání. Jazyková příprava pro děti je bezplatná. Pokud je v místě vzdělávání 1 – 3 děti – cizinci, kteří plní povinné předškolní vzdělávání, skupina pro jazykovou přípravu se nezřizuje. Dětem je možno poskytovat podpůrná opatření.

Záměr:

- u dětí s odlišným mateřským jazykem se zaměříme na rozvoj řečových dovedností a to jak ve složce expresivní, tak ve složce receptivní. Rozvoj budeme opírat o diagnostiku těchto dovedností s následným vyhodnocením a plánem pedagogické podpory
- pokud by nepostačovala podpůrná opatření prvního stupně (po vyhodnocení plánu pedagogické podpory) doporučí ředitelka školy využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení za účelem posouzení speciálních vzdělávacích potřeb dítěte (§ 16 odst. 4 a 5 školského zákona a § 2 a § 10 vyhlášky č. 27/2016 Sb.)

4.10 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Pro dvouleté dítě je zařazení do mateřské školy nejčastěji první sociální zkušenost mimo širší rodinu. Učitel se stává zástupcem rodiče, jistotu a oporou. Proto učitelky ve třídě, kde jsou zařazeny děti od dvou let, jsou stabilní, mají pozitivní vztah k dětem této věkové kategorie. Učitelka uplatňuje k dítěti laskavě důsledný přístup, dítě pozitivně přijímá. V přímé pedagogické činnosti se v maximální možné míře překrývají. Pro posílení pedagogického personálu byla přijata školní asistentka z projektu OP VVV „Podpora škol formou projektů zjednodušeného vykazování – Šablony pro MŠ“. Chuva pomáhá pedagogickému pracovníkovi s péčí o dvouleté děti, a to zejména v oblasti sebeobsluhy dítěte, zajištění bezpečnosti a individuálních potřeb dítěte. Její pracovní doba je od 8:00 – 12:00 hod. Režim dne ve třídě je stálý a pravidelný, upravený s ohledem na potřeby dětí. Dobu stravování máme posunutou. Největší prostor věnujeme volné hře dětí a pohybovým aktivitám, proto je prostředí upraveno tak, aby poskytovalo dostatečný prostor. K ukládání hraček a pomůcek využíváme uzavřené skřínky a úložné prostory, abychom zajistili bezpečnost dětí. Hračky a pomůcky vybíráme tak, aby byly vhodné a bezpečné pro dvouleté děti. Pro pobyt venku využíváme nejčastěji přilehlou zahradu a blízký lesopark. Pro naplnění potřeby průběžného odpočinku je zřízen koutek s lehátky, polštářky, plyšovými hračkami. Děti mají dostatek času na odpočinek, v případě že spí, nejsou buzeny. K zajištění hygieny dítěte je vybavena koupelna a sociální zařízení, které vyhovuje hygienickým normám.

Vzhledem k nízkému věku dětí je spolupráce s jejich zákonnými zástupci zásadní, proto rozvíjíme pozitivní vztahy s rodinou, aby docházelo k oboustranné důvěře a spolupráci

s rodinou. Vytváříme podmínky pro adaptaci dítěte v souladu s jeho individuálními potřebami, úzce spolupracujeme s rodinou (rodič může být s dítětem ve třídě, dohodneme s rodičem dobu na „zvykání“, vycházíme vstříc dalším možnostem, jak usnadnit dítěti jeho nástup do mateřské školy)

6:00 - 8:00	doba určená pro příchod dětí do mateřské školy a předání dětí pracovním do třídy, děti již přítomné v mateřské škole vykonávají volně spontánní zájmové aktivity
8:00 - 8:15	volné činnosti a aktivity dětí, pohybové aktivity řízené ped. pracovníky zaměřené především na hry a zájmovou činnost, práce s integrovanými dětmi, řízené aktivity
8:15 - 9:00	osobní hygiena, přesnídávka
9:00 - 9:30	volné činnosti a aktivity řízené pedagogickými pracovníky, práce s integrovanými dětmi, řízené aktivity
9:30 - 11:00	osobní hygiena, příprava na pobyt dětí venku, příp. náhradní činnost
11:15 -12:00	oběd a osobní hygiena dětí
12:00 -14:00	spánek a odpočinek dětí respektující rozdílné potřeby dětí, individuální práce s dětmi s nižší potřebou spánku
14:00 -14:15	odpolední svačina, osobní hygiena
14:30- 16:30	volné činnosti a aktivity dětí řízené pedagogickými pracovníky, zájmové činnosti a pohybové aktivity dětí, v případě pěkného počasí mohou probíhat venku

Záměry MŠ:

- vytvářet materiální podmínky pro vybavenost třídy, herny, pro sebeobsluhu
- v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků se nadále v dané problematice vzdělávat

4.11 Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let

Pro úspěšné vzdělávání dětí od dvou let si uvědomujeme specifika související s úrovní motoriky, jazykového, psychického vývoje dítěte, bereme ohled na jeho tempo rozvoje prosoiálních vztahů mezi dětmi. Dvouleté dítě je egocentrické, projevuje velkou touhu po poznání, experimentuje, objevuje. Vymezuje se vůči ostatním, osamostatňuje se. Neorientuje se v prostoru a čase, žije tady a teď. Dvouleté dítě má velkou potřebu pohybu a zároveň potřebuje častější odpočinek po stránce fyzické, ale i psychické. Potřebuje stálý pravidelný denní režim, dostatek emoční podpory, zajištění pocitu bezpečí, pravidla jsou nastavena srozumitelně pro používání a ukládání hraček a pomůcek. Ve vzdělávání u těchto dětí převládají činnosti spontánní nad řízenými. Nejčastěji uplatňujeme individuální

nebo skupinovou formu činností. Bereme v úvahu jeho specifické vývojové období – negativistické, odmítavé postoje, období dotazování, oslovování jménem ...

Při plánování vzdělávací nabídky pro děti mladší tří let vycházíme z jednoduchých principů:

- jednoduchost
- časová nenáročnost
- známé prostředí a nejbližší okolí
- smysluplnost a podnětnost
- střídání nabídky činností

Metody práce, které využíváme při vzdělávání dvouletých dětí:

- situační učení
- spontánní sociální učení (nápodoba)
- prožitkové učení
- učení hrou a činnostmi
- pečovatelský a laskavý přístup

5. Organizace vzdělávání

Děti jsou do MŠ přijímány ředitelkou školy podle zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), v platném znění a podle vyhlášky č. 14/2005 Sb. ve znění pozdějších změn podle vyhlášky 43/2006 Sb., o předškolním vzdělávání. Termín přijímacího řízení stanoví ředitelka školy po dohodě se zřizovatelem. Termín a kritéria přijímacího řízení pro následující školní rok je oznámen veřejností s předstihem prostřednictvím tisku, webových stránek školy, plakátů. Přijímací řízení probíhá v souladu se správním řádem. O přijetí dítěte do mateřské školy rozhodne ředitelka školy.

Děti jsou zařazovány do tříd podle věku. Ke vzájemnému styku dětí, ovlivňování i navazování citových vazeb dochází při scházení a rozcházení dětí, společných oslavách, divadelních představeních, které probíhají v hale MŠ a při hrách na školní zahradě.

I. třídu navštěvují děti ve věku od zpravidla 2 let do 3 let, II. III. třídu navštěvují děti ve věku od 3let do 5let, IV. třídu děti ve věku od 5let do 7 let věku dítěte.

Provoz školy je od 6.00 – 16.30 hod.

Vstupu dítěte do MŠ věnujeme velkou pozornost, protože je významnou událostí, nejen pro samotné dítě, ale pro celou rodinu. Rodiče jsou provedeni celým zařízením, dětem je umožněno zapojit se do činnosti již při zápisu. Přítomnost rodičů ve třídách v adaptačním procesu je samozřejmá, rovněž tak v případě zájmu nechávat spolu sourozence, příbuzné, kamarády. Pokud se při zápisu nenaplní kapacita mateřské školy je možné děti přijímat i v průběhu roku.

Všechny třídy pracují podle školního vzdělávacího programu „Poznáváme svět s pohádkou, hravě a zdravě“. Plánování činností vychází z potřeb a zájmu dětí, vyhovuje individuálním vzdělávacím potřebám a možnostem dětí. Pro děti jsou denně připravovány nabídky aktivit-pracovní, výtvarné, hudební, společenské. Děti se mohou dle vlastní volby do nich zapojit a probíhá na základě výběru dítěte. Většina aktivit je organizována tak aby děti mohly být samy aktivní, aby mohly provádět činnosti individuální i skupinové. Každá třída pracuje podle třídního vzdělávacího programu. Při jeho tvorbě vychází učitelky z cílů ŠVP a z dobré znalosti dětí, podmínek třídy a mateřské školy. Vzdělávání je uskutečňováno při všech činnostech a situacích, které se v průběhu dne vyskytnou, vyváženým poměrem řízených a spontánních činností. Činnosti, při kterých je zajištěno souběžné působení obou učitelek jsou na konci řízené činnosti nebo v průběhu řízené činnosti (po domluvě učitelek), příprava na pobyt venku, pobyt venku, hygiena, oběd dětí, ukládání dětí k odpolednímu odpočinku, společné akce školy (návštěva divadla, kina, tvořivé dílny, setkávání s rodiči)

6. Charakteristika programu

Motto ŠVP:

„Nemůžeme všechny děti naučit všemu, můžeme však všechny děti učinit šťastné.“

Naše mateřská škola pracuje podle vlastního školního vzdělávacího programu „Poznáváme svět s pohádkou hravě a zdravě“. Je zpracován pedagogickým sborem na základě Rámcového programu pro předškolní vzdělávání a je pro všechny pracovnice mateřské školy závazný. Je vypracován jako projekt, který umožňuje dítěti vnímat svět v jeho přirozených souvislostech a získávat tak reálnější pohled na svět. Vycházíme ze života dětí a z prostředí ve kterém žije. Celým programem nás provází pohádky. Při jeho tvorbě jsme vycházely z našich životních i pedagogických zkušeností, z podmínek školy, požadavků rodičů, ale především jsme měly na zřeteli potřeby a prospěch dětí. Současně zasahují prvky modelového programu „Kurikulum podpory zdraví v mateřských školách“

Základní principy vzdělávacího programu:

1. respekt k přirozeným lidským potřebám jednotlivce

2. rozvíjení komunikace a spolupráce

Tyto dva principy se vzájemně doplňují a prolínají celým programem.

Jelikož jsme první vzdělávací institucí a společenstvím dětí a dospělých, s nimiž se setkává mimo svou rodinu, je naší prvořadou snahou, aby děti do mateřské školy chodily rády, byly spokojené a spokojeni byli i rodiče. Jde nám především o to, aby čas prožitý v MŠ byl radostí, příjemnou zkušeností a zdrojem dobrých základů do života i vzdělání. Prožitost, tvořivost, zaujetí a dětský smích jsou v MŠ velmi žádoucí, protože tyto faktory navozují dobrou pohodu a podněcují myšlení. Usilujeme o to, aby první vzdělávací krůčky dítěte byly stavěny na promyšleném, odborně podepřeném a lidsky a společensky hodnotném základě. Úkolem předškolního vzdělávání je rozvíjet osobnost dítěte, podporovat jeho tělesný rozvoj a zdraví, jeho osobní spokojenost a pohodu, napomáhat mu v chápání okolního světa a motivovat k dalšímu poznávání a učení, stejně tak i učit dítě žít ve společnosti ostatních a přibližovat mu normy a hodnoty touto společností uznávané. Neboli:

- učit se poznávat
- učit se jednat
- učit se žít společně
- učit se být

Pedagogické pracovnice mají vždy na zřeteli, že proces vzdělávání je pro dítě činností přirozenou, který staví na vnitřní motivaci dítěte. Jeho učení by mělo probíhat spontánně. Dítě je sice pedagogem promyšleně vedeno, ale nepocítuje toto vedení jako vnější tlak, cítí se samostatné a svobodné.

6.1 Popis formy vzdělávání

Citace – Pike Selby:

„Děti se učí nejlépe, pokud je podporujeme v jejich vlastním zkoumání a objevování a jednáme-li s nimi, jako s osobnostmi s jedinečnými názory, zkušenostmi a nadáním.“
V MŠ volíme takové postupy vzdělávání, které jsou pro děti přirozené – tzn., že se především učí spontánně při hře – experimentováním a prožitkem. V řízených činnostech neučíme „přednášením“, ale aktivními činnostmi, které vedou k prožitku a získávání zkušeností. Vzdělávání je uskutečňováno ve všech činnostech a situacích, které se v průběhu dne vyskytnou. Hlavní činností je HRA tvořivá, námětová, pohybová, didaktická.

Jednotlivé oblasti vzdělávání jsou rozlišeny na základě vztahů, které dítě postupně vytváří k sobě samému, ke druhým lidem i k okolnímu světu. Mezi tyto oblasti, které se vzájemně determinují řadíme:

- – Dítě a jeho tělo

Záměr: zvyšovat tělesnou zdatnost a pohyblivost dítěte, podporovat manipulační a sebeobslužné dovednosti a osvojovat si zásady zdravého životního stylu

- – Dítě a jeho psychika

Záměr: podporovat duševní pohodu a vztah dítěte k učení v širokém slova smyslu, jeho řečový projev a rozvíjet pozitivní prvky jednání a chování dítěte vůči sobě i svému okolí. Formování a rozvíjení všech procesů, intelektuálních schopností a dovedností

- – Dítě a ten druhý

Záměr: Podporovat rozvoj schopností, dovedností a postojů, které formují vztahy dítěte k jiným dětem, blízkým dospělým, starým lidem, postiženým spoluobčanům, vlasti

- – Dítě a společnost

Záměr: podporovat rozvoj sociálně – kulturních postojů, návyků a dovedností dítěte a učit je přijímat společenské, morální a estetické hodnoty pro jeho život ve společnosti

- – Dítě a svět

Záměr: vytvářet povědomí dítěte o symbióze člověka s přírodou, o vlivech civilizace na životní prostředí a o ochraně lidstva chránit životní prostředí

Vycházíme z dodržování těchto zásad:

- zajištění spokojenosti dítěte MŠ, jeho pocitu jistoty a bezpečí
- otevřená komunikace s rodinou
- zapojení rodiny do akcí a činností školy
- poskytování dostatku motivace k poznání světa kolem sebe
- respektování a uspokojování obecných lidských potřeb dítěte

- vytváříme podmínky pro komunikaci všech lidí, které sdružuje, děti dospělých
- zajištění individuálního přístupu ke každému dítěti
- zajištění podnětného, obsahově bohatého prostředí, ve kterém se dítě cítí bezpečně a spokojeně
- příprava a způsob plánování je v kompetenci jednotlivých učitelek

Uplatňujeme tyto metody:

- komunitní, diskusní kruh
- prožitkové učení (založené na přímých zážitcích)
- kooperační učení spolupráce mezi dětmi)
- situační učení (praktické ukázky)
- vyvážený poměr a provázanost spontánních a řízených činností
- didakticky zacílená činnost
- řízené aktivity (didaktické hry, tematické vycházky)
- řízené individuální činnosti
- tvořivá dramatika
- smyslové hry

Vzdělávání doplňujeme o příležitostní aktivity, společná setkání, oslavy v MŠ.

Ve vzdělávací práci se opíráme o metodický materiál:

- „Kurikulum podpory zdraví v mateřské škole“
- „Třída plná pohody“
- „Školka plná zábavy“
- „Metodické listy pro předškolní vzdělávání“
- „Environmentální činnosti v předškolním vzdělávání“
- „Ekologická výchova nejmenších a malých“
- „Rok s krtkem“
- „Jaro, léto podzim zima ve školce je vždycky prima“
- „Začít spolu“

6.2 Třídní program

Třídní vzdělávací program si vypracovávají jednotlivé třídy a na jejich vypracování spolupracují obě učitelky na třídě. Pedagog dotváří ŠVP konkrétní týdenní a denní didaktickou nabídkou dětem a vychází z věkového složení třídy a individuality dětí. Učitelka vybere ze školního kurikula integrovaný blok a předběžně stanoví tematickou část. K ní stanoví kompetence dítěte, pedagogický záměr a zvolí činnosti, kterými chce k záměru a kompetencím dítěte dojít. ŠVP umožňuje pedagogům pracovat samostatně, tvořivě, uskutečňovat své nápady. Učitelky mohou plány průběžně doplňovat, vkládat další úkoly, náměty a činnosti a tím pružně reagovat na konkrétní situace jako jsou náhlé změny počasí, předmět nebo kniha přinesená dítětem, změna v rodině, návštěva dítěte u lékaře, sportovní utkání apod. Třídní program je rozpracován do týdenních plánů. Při plánování učitelky vychází z rozsahu působnosti všech pěti oblastí a podoblastí, ale jak dosáhnou plnění úkolů je ponecháno na pedagogickém umu každé učitelky.

Při plánování učitelky vychází:

- z možných okruhů činností
- ze znalostí dětí
- z vyhodnocení předchozí etapy
- zájmu dětí o určitou věc, činnost, hru
- z individuálních potřeb a možností
- z prožitků dětí získaných běžným životem v MŠ
- z prožitků z mimořádných akcí MŠ
- co je nutné zopakovat, upevnit
- z mimořádných událostí (státní svátky, státní utkání, olympijské hry apod.)
- z oslav narozenin dětí
- z aktuálních potřeb – řešení mimořádných situací
- evaluace.

7. Vzdělávací obsah

7.1 Popis

Konkrétní podoba (forma) ŠVP „Poznáváme svět s pohádkou hravě a zdravě.“ je zpracován jako soustava 4 integrovaných bloků. Jednotlivé bloky nejsou časově ohraničeny, obsahují dílčí vzdělávací cíle, okruhy možných činností a očekávané výstupy. Jejich časovou délku určuje zájem dětí a aktuální dění v mateřské škole. Obsahově vychází z globálního chápání světa. Vše má souvislost se světem, přírodou, vše se v přírodě opakuje, vyvíjí se, zaniká, souvisí spolu. Integrované bloky obsahují možné okruhy elementárních poznatků vycházejících ze života kolem nás, které pedagog dále realizuje stanovením dílčích cílů vzdělávacích oblastí a rozpracovává do třídních programů v podobě témat. Celým programem nás provází pohádka. Proč jsme si vybraly pohádky? Protože mají u dětí nezastupitelný význam a oblibu. Pohádky vnášejí smysl a řád do dětem původně nesrozumitelného světa, představují pro děti důležité psychické podněty, předkládají optimistické vidění světa. Jsou dětem srozumitelné a blízké, umožňují různorodé činnosti a příležitosti. Pomocí pohádky nebo s pohádkou se děti seznamují s okolním světem, přírodou a jejími proměnami. Je na každé učitelce, jakou pohádku si pro daný okruh zvolí.

Klademe si za cíl ve všech etapách vzdělávání vybavit jedince souborem klíčových kompetencí na úrovni, která je pro něho dosažitelná.

Pro etapu předškolního vzdělávání jsou za klíčové kompetence považovány:

- Kompetence k učení
- Kompetence k řešení problému
- Kompetence komunikativní
- Kompetence sociální a personální
- Kompetence činnostní a občanské

Kompetence k učení

Kompetence k učení rozvíjíme tím, že cíleně:

- podporujeme děti při pozorování, zkoumání, objevování
- vedeme děti k záměrnému soustředění, zapamatování, dokončení činnosti
- poskytujeme dětem uznání a ocenění
- podporujeme dítě, aby se radovalo se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- pomáháme dětem porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí
- motivujeme děti, aby se učily s chutí

Kompetence k řešení problémů

Kompetence k učení rozvíjíme tím, že cíleně:

- podporujeme děti v řešení problémů, na které stačí, samy navrhnou možná řešení
- vedeme děti k pochopení, že svou aktivitou mohou situace ovlivnit
- poskytujeme dětem pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu
- vedeme děti ke všimání si problémů, k rozlišení funkčního řešení

Kompetence sociální a personální

Kompetence k učení rozvíjíme tím, že cíleně:

- dáváme dětem prostor samostatně rozhodovat o svých činnostech, možnost vybrat si, ale i nezúčastnit
- umožňujeme dětem spolupracovat na společných akcích, plánovat činnosti, spolurozhodovat
- vedeme děti k řešení konfliktů dohodou
- poskytujeme dětem modely prosociálního chování a mezilidských vztahů vlastním příkladem a chováním
- vedeme děti k tomu, aby si uvědomily, že za své jednání odpovídají a nesou důsledky
- vedeme děti k pochopení, že každý člověk je jiný a jedinečný

Kompetence komunikativní

Kompetence k učení rozvíjíme tím, že cíleně:

- umožňujeme dětem vyjadřovat a sdělovat své pocity a prožitky různými prostředky
- dáváme dětem příležitosti k rozšiřování slovní zásoby a k jejímu aktivnímu používání
- vedeme děti k tomu, aby uměly využít informace při práci s knihou, počítačem, encyklopedií
- poskytujeme dětem prostor k vedení dialogu

Kompetence činnostní a občanské

Kompetence k učení rozvíjíme tím, že cíleně:

- vytváříme dětem podmínky, aby si mohly svoje činnosti a hry plánovat
- děti se podílí na tvorbě pravidel třídy
- vedeme děti k tomu, aby se zajímaly o druhé a o to, co se děje kolem
- podporujeme vědomí dítěte o prospěšnosti péče o své zdraví a bezpečí
- dáváme dětem příležitosti k uvědomění, že není jedno v jakém prostředí žijí a že se svým chováním podílejí na prostředí, ve kterém žijí
- podporujeme děti v pracovitosti, čínorodosti a podnikavosti

Obsah vzdělávání v našem ŠVP je rozdělen do 4 integrovaných bloků:

Nabídka a počet integrovaných bloků je stanovena tak, aby jednotlivé bloky mohly být rozpracovány na dobu ročního období. Učitelky plánují realizaci integrovaných bloků společně, s ohledem na konkrétní složení a potřeby jednotlivých tříd. Pedagog bloky rozvíjí a naplňuje různými způsoby. Dle zvolených cílů a vzdělávací nabídky na úrovni TVP vybere z bloku ŠVP cíle, vzdělávací nabídku a výstupy a sestaví týdenní plán.

- **Hrajeme si s pohádkou a s novými kamarády**
- **Těšíme se na zimu plnou pohádek**
- **Příroda se probouzí a čaruje-objevujeme pohádkový svět.**
- **Cestujeme s pohádkou po celém světě.**

Doplňující programy:

- **Zdravotně preventivní** - denní ranní cvičení, pohybové chvílky, plavecký výcvik, lyžařský výcvik
- **Tradiční školní slavnosti, setkání** - oslava narozenin dětí, návštěva Mikuláše, Vánoční besídka s ochutnávkou cukroví, zimní vycházka ke krmelci, dětský karneval, Svátek maminek, oslava MDD, školní výlet, dětské radovánky, rozloučení se školáky, návštěva 1. třídy v ZŠ, hledání pokladu v lesoparku, pohádkový les, výstava výtvarných dětských prací v hale MŠ.
- **S rodiči** - společné pracovní dílny (podzimní, ke svátku matek) vánoční zdobení, setkání s rodiči – Vánoce, Den matek
- **Divadelní představení** - každý měsíc děti shlédnou jedno divadelní představení v prostorách MŠ, starší děti dle nabídky navštíví představení v KD Trisia.
- **Návštěva městské knihovny** - její programy
- **Kroužky** - všechny děti se mohou zúčastňovat v prostorách MŠ křesťanské půlhodinky.
- **Ekologické činnosti** - tematické vycházky s plněním úkolů, péče o zahradu, sběr přírodnin a tvořivé činnosti s nimi, aktivity v blízkém lesoparku, práce podle následného plánů činnosti na školní zahradě

7.2 Integrované bloky

7.2.1 „Hrajeme si s pohádkou a s novými kamarády“

Záměrem integrovaného bloku je usnadnit adaptaci dětí na nové prostředí – školy, třídy, kolektiv dětí, personálu celé školy. Rozvíjet společenské návyky ve vztahu s dospělými a dětmi v MŠ, tvorba pravidel soužití a jejich dodržování, seznámit se s místem a prostředím, ve kterém dítě žije a vytváření pozitivního vztahu. vést děti k pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou chránit a zlepšovat, ale také poškozovat. Učit děti základy zdravého životního stylu. Vytvářet u dětí povědomí o mezilidských a morálních hodnotách, osvojovat si poznatky o těle a jeho zdraví, uvědomění si vlastního těla. Objevovat příznivý vliv zdravého stravování a pohybu na svůj organismus. Posilovat přirozené poznávací city a rozvíjet užívání smyslů. Osvojovat si poznatky o podzimní přírodě, seznámit s podzimní sklizní a pracemi na polích a zahradách. Seznámit se vzduchem a jeho složením (vítr, vichřice, počasí, pouštění draků, létající zvířata, znečištění vzduchu

Dílčí vzdělávací cíle:

- Seznamovat se s novým prostředím.
- Dbát na pravidla bezpečnosti.
- Učit děti respektovat dohodnutá pravidla.
- vést děti k nesobeckému chování k ostatním.
- Rozvíjet všechny smysly.
- Vědět, kdo všechno patří do rodiny.
- Vědět, ve které obci a zemi žije.
- Znat instituce v okolí MŠ a bydliště.
- Neublížovat ostatním, umět je tolerovat.
- Pozorovat přítomné děje kolem sebe a jejich změny.
- Znat způsoby a prakticky zvládat úkoly osobní hygieny a sebeobsluhy.
- Posilovat prosociální chování v dětské herní skupině.
- Spolupodílet se na činnostech a rozhodnutích.
- Posilovat lásku k živé i neživé přírodě.
- Rozvíjet úctu k životu ve všech formách.
- Budovat pohodové prostředí ve škole.
- Získávat citovou samostatnost.
- Pojmenovávat vše, čím jsme obklopeni.
- Posilovat vztah k rodině, k místu, kde žijí, k přírodě

Okruhy možných činností:

- Námětové hry na domov, prohlížení fotografií dětí.
- Výtvarné činnosti – Můj dům, Mám nové kamarády, Moje školička
- Pohybové aktivity ve třídě, v hale i na školní zahradě, motivované cvičení prací na poli, růstem rostlin.
- Rozvíjení poznatků o těle, pravá a levá ruka, vědět o některých způsobech ochrany zdraví, mít povědomí o tom, kde hledat pomoc – námětové hry, exkurze
- Řazení geometrických tvarů na podložce na určitý námět.
- Rozvíjení smyslového vnímání, zrakové paměti-výstavka a ochutnávka ovoce.
- Konstruktivní činnosti ze stavebnic, přírodnin.
- Procvičování paměti, výslovnosti, kultivovaného projevu, zapamatovat si krátký text-poslech, práce s textem, knihou.
- Rozvíjet vyjadřovací schopnosti formou popisu-práce s knihou, ovocem, popis krajiny.
- Společné tvoření pravidel.
- Určování hlásky na začátku slova, objevování délky slov vytleskáváním.
- Rozšiřování slovní zásoby o slova označující jevy, činnosti, které souvisejí s podzimní přírodou.
- Určování počtu a kdo je první a poslední.
- Používání všech druhů slov při popisování lidských činností na zahradě, na poli.
- Tvoření vět, hledání odpovědi na otázky o lidském těle.
- Umět charakterizovat roční období 2-3- typickými znaky.
- Seznamování s pojmy ovoce a zelenina.
- Ovoce a zelenina-důležitá součást našeho jídelníčku.
- Poznávat počet a umět ho zaznamenat.
- Výroba jednoduchého dárku pro kamaráda – přírodniny, ovoce...
- Poznáváme se navzájem-vyjádřit své představy o zábavě a hře, co mě baví a co ne, co mě zajímá.
- Získávat vztah k tomu, kdo něco umí a dokáže, vážit si významu práce pro druhého.
- Jak se chováme v lese-vycházky do lesoparku, sběr přírodnin.
- Spolupráce při hře s kamarádem, společně splnit úkol.
- Jak jsme ohleduplní k nemocným, nemocní ke zdravým kamarádům.
- Společné sledování divadelního představení v MŠ.
- Kreslení na námět podle vlastního přání dětí, podle zájmu z pozorování nebo četby, zaplnit plochu.
- Malbou vyjádřit vztah k rodině.
- Zpěv písní o podzimu, rodině, o kamarádech.
- Poslech příběhu s dětskými hrdiny-umět ho vyslechnout.
- Malování čistými barvami zvládnout techniku malování.
- Výtvarné činnosti (otisky...) - posilovat fantazii a představivost.
- Poslech veršovaného díla.
- Společný poslech pohádky-probouzet u dětí pocit pěkných chvil s kamarády.

- Práce s knihou, encyklopedií, dětským časopisem, rozehraní určité situace + dokončení.
- Míchání barev, zapouštění do vlhkého podkladu-citlivě vnímat krásu podzimních barev.
- Poslech písničky o podzimu a vybrat některou z nich pro nácvik.
- Malování, kreslení-zachytit děj z poslechnuté pohádky.
- Radostný zpěv ve skupině i sólově.
- Rozhovor, návrhy dětí-Co se nám líbí, co bychom mohli ještě vylepšit ve svém interiéru, jak ovlivňujeme své životní prostředí-vytvářet vztah dítěte k prostředí, kde žije.
- Co by se stalo kdyby? -poznávat co je bezpečné a kde nám hrozí nebezpečí
- Pozorování okolní přírody-osvojování si jednoduchých poznatků o přírodě a jejich proměnách, o přírodě v lese.
- Poznávání života ptáků. Vědět, že někteří odlétají do teplých krajín, o přírodě v lese.
- Úklid ve třídě, její úprava – aby se nám tady líbilo a bylo dobře
- Práce na školní zahradě – hrabání listí, zametání, péče o záhonek.
- Seznámení se změnami počasí. Jak počasí mění tvář země.
- Praktické činnosti-poznávat věci, které člověku slouží každodenně.
- Jaký význam má pro člověka pozorování, učení se (co dokáže vítr, využití větru, deště...).
- Vycházky do okolí MŠ, lesoparku, sběr přírodnin, výstavka, pozorování, hledání podobnosti a rozdílů
- Praktické činnosti na zahradě – péče o záhonek, zazimování zahrady
- Kladení otázek a hledání odpovědí-význam zdravé výživy pro člověka.
- Tematická vycházka – podzim, změny v přírodě, hry s listím, přírodninami
- Sběr kaštanů, žaludů, tvoření z nich
- DH „Co přinesl vítr“ (knih Environmentální činnosti v MŠ str. 53)
- Zazimování zahrady
- DH „Kouzelnou bránou do lesa“ (knih Environmentální činnosti v MŠ str. 71)
- Ekohry v lesoparku, na zahradě MŠ
- Význam hygieny, čistoty osobní i okolí pro zdraví člověka.
- Schopnost vyjádřit své pocity a city. Kdo je můj kamarád a proč? Dokreslí veselého kamaráda, pantomima (smutný, veselý, ...).
- Měření, mapování těla (obkreslování).
- Co je to zdravá výživa? – DH „Na kuchaře“, „ Vyber správně“
- Výroba a ochutnávka zdravých pokrmů (ovocný, zeleninový salát, apod.)
- Činnosti k prevenci úrazů DH „Co by se stalo kdyby“.

Očekávané výstupy z integrovaného bloku:

- Dítě se začlení do třídy a zařadí mezi vrstevníky, respektuje jejich rozdílné vlastnosti.
- Orientuje se bezpečně v prostředí třídy, školy.
- Zvládá jednoduchou sebeobsluhu s hygienickými návyky ve třídě.
- Tvoří a pozná základy pravidel chování ve společenství třídy.
- Respektuje předem vyjasněná pravidla a přijímá povinnost.
- Dítě si uvědomuje význam zázemí v rodině.
- Dítě spolupracuje s ostatními dětmi ve třídě.
- Dítě se záměrně soustředí na činnost a udrží pozornost.
- Dítě vnímá a rozlišuje pomocí všech smyslů.
- Prožívá radost ze zvládnutého a poznaného.
- Dítě umí vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují.
- Dítě zvládá základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci.
- Vědomě napodobuje jednoduchý pohyb podle vzoru.
- Umí ocenit výsledky práce kamaráda, pomáhat si navzájem.
- Soustředěně vposlechne literární dílo, hovořit o četbě.
- Prožívá vztah k přírodě, sounáležitost s přírodou živou i neživou.
- Uvědomuje si, že svým chováním může spoluvytvářet prostředí pohody.
- Dítě si zapamatuje krátký verš, chápe obrazné přirovnání.
- Dítě ví, že lidská činnost je v péči o ovoce a zeleninu nezbytná.
- Všímá si změn v přírodě. Uvědomuje si, že se příroda kolem nás mění v souvislosti s ročním obdobím. Má povědomí o významu přírody.
- Pomáhá pečovat o okolní prostředí a chránit ho.
- Dítě má zájem o péči o své zdraví a učí se předcházet úrazům a nemocem.
- Porozumí slyšenému (sledovat děj, zopakovat jej).
- Dítě má osvojené dovednosti potřebné k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí-úklid ve třídě, zahrady.
- Vyjadřuje samostatně myšlenky, pocity, ovládat tempo a intonaci řeči.
- Dítě ví, jak se chovat v lese (tíše, neodhazovat odpadky apod.).
- Má povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy.
- Rozlišuje, co prospívá zdraví a co mu škodí.
- Řeší problémy, nalézá nová řešení.

7.2.2 „Těšíme se na zimu plnou pohádek“

Záměrem integrovaného bloku je rozvoj řečových schopností, jazykových a komunikativních dovedností a kultivovaného projevu, rozvoj smyslového vnímání, tvořivosti, představivosti a fantazie. Zaměříme se na vytváření kladného vztahu k literatuře. Prostřednictvím pohádky budeme u dětí podněcovat představivost, rozvíjet fantazii, umět vyjadřovat vlastní názory a city, hledat příčiny, objevovat základní hodnoty života. Prostřednictvím zimních sportů povedeme děti k poznání, že je pohyb důležitý pro naše zdraví a že o zdraví musíme pečovat a chránit ho. Děti povedeme k osvojení elementárních poznatků o zimní přírodě, umět vnímat rozmanitost přírody jako hodnoty, rozvíjet estetické vnímání a prožívání. Zajímat se o lidské činnosti, dostupná povolání. Využijeme předvánočního času k rozvoji schopnosti vytvářet citové vazby, city prožívat. Děti se seznámí s tradicemi Vánoc u nás, ale i jiných národů. Seznámíme je se základními vlastnostmi ohně a povedeme k uvědomění, že bez ohně by byl život těžký, zároveň je ale oheň nebezpečný.

Průběžné vzdělávací cíle:

- Uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky.
- Samostatně uspokojovat tělesné potřeby.
- Přijmout společenské normy osobní hygieny.
- Odstraňovat sobeckost dětí, prohlubovat kolektivní cítění.
- Nechat děti vyjádřit vlastní úsudek o svém chování.
- Dbát na společenské normy chování-zdravení, poděkování...
- Sdělovat citové dojmy a prožitky. Hovořit o nich.
- Učit se spolupracovat, spoluodpovídat, akceptovat a tolerovat druhé.
- Poskytovat dostatek motivace dětí k jejich sebevyjádření a sebeuplatnění.
- Samostatně dodržovat pravidla a postupy osobní hygieny a sebeobsluhy.
- Neřešit konflikty způsobem, které dítě vnímá jako nespravedlivé.
- Získávat vztah k tomu, kdo něco umí a dokáže, vážit si významu práce pro druhého.
- Upevňovat citové vazby k rodině i ke svému okolí.
- Osvojení poznatků o těle a jeho zdraví.
- Orientovat se v čase – hodině, dni v týdnu, měsíci, ročním období

Okruhy možných činností:

- Cviky pro získání návyků přímého držení těla, výpony a úklony stranou.
- Lidské tělo – poznávání jeho části, funkcí – DH Na lékaře, Kuba řekl, Hlava rameno...
- Podporování zdravého životního stylu (plavání, lyžování, otužování...)
- Tančení vloček-sladit pohyby s hudbou.
- Sluchové pexeso-sluchové rozlišovací schopnosti.
- Činnosti zvyšující nároky na vystřihování z papíru
- Vykreslování obrázku pro radost.
- Smyslové hry-vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů, hry a pokusy se sněhem, seznamovat se s vlastnostmi sněhu, zjistit, jak vzniká sníh.
- Pohybové dovednosti v oblasti hrubé i jemné motoriky, osvojovat si pozn. o sportu, rozlišovat aktivity, které mohou zdraví člověka podporovat a vědět, které je mohou poškozovat.
- Jednoduché úklidové činnosti.
- DH „Parní stroj – síly zdroj“ (kniha Environmentální činnosti v MŠ str. 58)
- Rozvíjení citu pro fonemický sluch-vytleskávání slov na námět pohádky.
- Hry se slovy-objevovat a sluchově rozlišit počet slabik.
- Slovní doplňovačky, tvoření rýmů
- Vánoční zdobení-třídy, haly-spoluvytvářet prostředí pohody ve třídě.
- Návštěva Mikuláše-seznamovat se s tradicí Mikuláše.
- Vánoční besídka příprava-upevňovat výslovnost, hlasitost mluveného projevu, prožívat radostně předvánoční čas.
- Ochutnávka cukroví s poslechem a zpěvem koled, učit se některé z nich.
- Co by se stalo kdyby-hovořit s dětmi o jejich nebezpečí před cizími lidmi, nebezpečí úrazu při zimních radovánkách.
- Příprava besídky, strojení stromečku-prožívat radost s možnostmi splnit přání druhých, koho a čím obdarujeme-rozvíjet vyjadřovací schopnosti, procvičovat slovesa.
- Hledání rozdílů v geometrických tvarech, poznat je pojmenovat.
- Seznámení dětí s lidovými pranostikami, říkadly, tradicemi Vánoc.
- Manipulační činnosti na procvičování znalosti prostorových vztahů, množství-počet, přidáváním a odebráním předmětů.
- Tvoření, luštění hádanek na námět pohádky, profese.
- Hrajeme divadlo-hodnotit jednání postav, jednotlivé výstupy
- Malování s rozvržením malby po celé ploše výkresu, postavy v pohybu.
- Zpívání o zimě-působit na citový rozvoj písničkou o zimě.
- Tematická malba, učit děti znázornit lidskou figuru, její charakteristické znaky.
- Poslech lidových písní o řemeslech.
- Modelování na námět pohádky.
- Pantomimické hry řemesla, denní činnosti.
- Poslech písniček o pohádkách, profesích.
- Vycházky do lesoparku, ke krmelci, pozorování přírody, popis-umět charakterizovat roční období typickými znaky, učit se chápat přirozený vývoj ve změnách počasí, osvojovat si poznatky o lese a o funkci myslivce.

- Vyhledávání různých druhů knih-poezie, pohádky, encyklopedie.
- Divadelní představení, poslech čteného textu-V čem je kouzlo pohádek? Morální poučení z bajek.
- Dramatické činnosti – děti dětem hrají pohádky
- Zhotovení masky – pohádková postava, maska na karneval (práce s textilem, vlnou, lepenkou, dřívky aj.
- Tematická vycházka – co všechno víme i zimě
- DH „Cizokrajné ovoce pro předškoláky“ (kniha Environmentální činnosti v MŠ str. 113)
- Krmení ptáků – krmítka u MŠ
- Hry na sněhu a se sněhem (bobování, sáňkování, stavění sněhuláka, iglú...)

Očekávané výstupy z integrovaného bloku:

- Dítě si uvědomuje citovou vazbu k rodinným příslušníkům a k lidem kolem nás.
- Získá pocit očekávání vstupu do 1. třídy základní školy, získat zájem o učení – u dětí posledního ročníku MŠ.
- Prožívá radost z možnosti splnit přání druhých.
- Pečlivě provádí jednoduché pohyby a cviky.
- Získá představu o významu dodržování určitého režimu dne pro zdravý a spokojený život.
- Zná některé části vlastního těla a jejich funkci.
- Spolupracuje s ostatními.
- Sleduje a umí vyprávět pohádku.
- Zorganizuje hru.
- Dítě si všimá změn a dění v nejbližším okolí.
- Ví o správném držení těla.
- Respektuje potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky.
- Hodnotí chování své i ostatních.
- Ví o důsledcích nedostatku pohybů pro zdraví.
- Zajímá se o lidské činnosti a dostupná povolání. Zná činnosti členů užší rodiny v zaměstnání i doma.
- Ví, že každá práce je důležitá a že pro pracovitěho člověka je radost pracovat.
- Zvládá koordinaci ruky a oka, zvládá jemnou motoriku.
- Zná základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem.
- Chápe prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole...), elementární časové pojmy (teď, dnes, zítra...).
- Uvědomuje si příjemné a nepříjemné citové prožitky.
- Učí se chápat přirozený vývoj ve změnách počasí.
- Zvládá jednoduchou sebeobsluhu a pracovní úkony.
- Všimá si změn v přírodě. Uvědomuje si, že se příroda kolem nás mění v souvislosti s ročním obdobím.
- Dítě vnímání rozdílů dne a noci.
- Rozvíjet schopnosti vyjádřit hudbu pohybem.

- Poznává hlásku na začátku slova.
- Dítě rozlišuje tvary, barvy.
- Má zájem o knížky, soustředěně poslouchá četbu.
- Dítě dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, časopisy)
- Dítě umí pomocí pohádek, příběhů vnímat a rozlišovat dobro a zlo, pravdu a lež, co je správné a co ne.

7.2.3 „Příroda se probouzí a čaruje-objevujeme pohádkový svět“

Charakteristika integrovaného bloku je vytvořit u dětí povědomí o zvířatech a přírodním prostředí a o jeho rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách, upevňovat pocit sounáležitosti s živou a neživou přírodou. Vytváření vztahu k místu a prostředí, ve kterém dítě žije, pochopit jevy kolem sebe. Tento blok upevňuje znalosti o ročních obdobích, změnách počasí, v souvislosti se změnami, které se dějí na zahradě, poli, v lese s příchodem jara. Učí děti chápat různé přírodní jevy, klademe důraz na ochranu přírody, zvířat, rozvoji úcty k životu. Seznámí se základními vlastnostmi země. Uvědomit si závislosti člověka i všeho živého na zemi, živinách v ní obsažených. Děti se seznámí s tradicemi Velikonoc, společně oslavíme svátek maminek a budeme prohlubovat citové vztahy ke členům rodiny, k sobě navzájem.

Průběžné vzdělávací cíle:

- Zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat hygienické a zdravotně preventivní návyky.
- Uznávat práva druhých.
- Vědět o významu dodržování osobní hygieny pro zdraví.
- Umět odhadnout. Na co dítě stačí a co zvládne, postupně si uvědomovat své nedostatky, přiznat chybu.
- Poskytovat dostatek příležitosti k nápravě nesprávného chování dětí.
- Prožívat radost ze zvládnutého a poznaného.
- Zajímat se udržování svého těla ve zdraví.
- Přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem.
- Navazovat a udržovat dětská přátelství.
- Soustředit se na činnost a dokončit ji.
- Vést děti k zájmu.
- Zvládat jednoduché pokyny
- Pečovat o okolí, poznávat podmínky růstu rostlin
- Všimnout si toho, co si druhý přeje a potřebuje a umět pomoc nabídnout
- Být aktivní, ptát se a dozvídat se nové informace

Okruhy možných činností:

- Hry s materiálem-rozvíjet prostorové cítění, představivost.
- Vyjádření rytmu říkadla pohybem.
- Vyjádření hudby pohybem na melodie písniček s jarním motivem.
- Příprava pomlázky, zdobení velikonočního vajíčka podle vlastní volby.
- Rozvíjení pohybových dovedností, přeskakovat plynule překážky za sebou.
- Smyslové hry-rozvoj smyslového vnímání – hmatu, sluchu.
- Obkreslování šablon zvířátek, nalepovat je na špejli, hrát si s nimi.
- Vytleskávání názvů zvířátek a určit počet slabik, hlásku na začátku.
- Práce s obrazovým materiálem, encyklopedií-seznamovat děti se zvířaty a jejich mláďaty.
- Třídění zvířat podle pohybu a popisu.
- Pantomimické hry-napodobit pohyb zvířat.
- Proč máme rádi zvířátka? - vyjádřit dojmy a prožitky dětí.
- Určování krátkých a dlouhých slov.
- Slovní popis.
- Hledání shodného počtu.
- Upevňování znalosti pravé a levé.
- Zrakové rozlišování tvaru písmen-skládat rozstříhaná písmena podle předlohy.
- Pozorování na vycházkách-všímat si různých stromů a keřů, rozlišovat jehličnaté a listnaté, pozorovat probouzející se jarní život, objevovat první jarní květiny, které kvetou na jaře.
- Porovnávání počtu předmětů.
- Určování významové kategorie (patří - nepatří).
- Slovní hry-seznamovat děti s významem antonym – řekni opak.
- Posilovat sebevědomí dítěte – Hvězdné sedadlo (Třída plná pohody str. 192).
- Praktické činnosti, rozhovor, práce s encyklopedií, výstavka-Kdo se stará o květiny v přírodě, kdo na zahrádce? Objevovat podmínky pro růst rostlin, Seznamovat děti s některými jarními květinami, poznávat je.
- Poznávání některých druhů ptáků.
- Zpěv písni-zpívat rytmicky správně, dodržovat předeheru, upevňovat radostný zpěv.
- Malování, kreslení-střídat dekorativní prvky, vystihnout tvar stromu, rostliny, vyrovnávat se s pozadím, volit vhodnou barvu, učit děti znázornit zvířecí figuru, její charakteristické znaky.
- Seznamování se světem rostlin, květin, všimnout si jejich rozmanitosti, tvaru a barvy, „Otvírání zahrady“, kreslení na zahradě
- Poznávám své město, okolí, - vycházky, výtvarné činnosti, stavění
- Nepodvádět, smířit se s úspěchem, prohrou – společenské hry u stolečků.
- Seznamovat děti s významem antonym – řekni opak.
- Den země, DH „Co do přírody nepatří“
- Pozorování – kdo žije v trávě, kdo žije u vody
- Tematická vycházka – jaro, Velikonoce – zdobení keřů na zahradě

Očekávané výstupy z integrovaného bloku:

- Dítě získá vztah k přírodě.
- Má potřebu chránit zeleň a rostliny kolem nás.
- Ovládá pohybový aparát a tělesné funkce.
- Dítě dokáže vyjádřit samostatně úsudky ve vhodně zformulovaných větách.
- Správně vyslovuje, ovládá dech i tempo řeči.
- Všimá si věcí, dějů kolem sebe, sděluje, čeho si všimlo.
- Dítě projevuje zájem o psanou podobu jazyka
- Hledá odpovědi na otázky týkající se živých tvorů, vztah člověka k nim.
- Upevňovat pocit sounáležitosti s živou a neživou přírodou.
- Rozvíjet sociální citlivost, toleranci.
- Vědomě napodobí jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobí jej podle pokynů.
- Má osvojené elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dětem blízké.
- Má povědomí o přírodním prostředí.
- Učí se nová slova a aktivně je používá.
- Prožívá radost ze zvládnutého a poznaného.
- Zná, co rostlina potřebuje k životu.
- Vnímá zahrádku jako součást dobrého životního prostředí.
- Dítě zná význam zvířat pro citový život člověka i jeho obživu.
- Ví, že činnosti člověka mohou ovlivnit život zvířat i vzhled přírody kolem nás.
- Vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení.
- Postupuje a učí se podle pokynů a instrukcí.
- Uvědomuje si nebezpečí při setkání s cizími zvířátky.
- Ví, že zvířata žijí v určité krajině, která je jejich životním prostředím.

7.2.4 „Cestujeme s pohádkou po celém světě.“

Záměrem integrovaného bloku je vytváření povědomí o okolním světě a jeho dění o všem, co nás obklopuje. Vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém světě a jejich proměnách. Rozvíjení úcty k životu, seznamování se světem lidí, jiných kultur národností a umění, povědomí o vlastní sounáležitosti se světem lidí, společností i planetou Zemí. Rozvoj společenského i estetického vkusu, vytváření základů pro práci s informacemi. Pociťovat sounáležitost s živou i neživou přírodou, lidmi, planetou, pochopit vzájemné vazby v konkrétním životním celku (ekosystému). Osvojování si jednoduchých poznatků o technickém prostředí o jeho rozmanitosti a neustálých proměnách. Vytvoření základů aktivních postojů ke světu. Seznámení se základními vlastnostmi vody, koloběhem vody v přírodě. Uvědomit si, že voda je pro život důležitá a že vodu lze znečistit.

Průběžné cíle vzdělávání:

- Přirozeně dodržovat hygienu i v nepřítomnosti dospělého.
- Spravedlivě se dělit kamarádem o hračky, pomůcky, rozdělit si úkol s jiným dítětem.
- Podílet se ne společném životu ve škole a v rodině.
- Být citlivý k přírodě, k věcem, živým bytostem.
- Udržovat si místo v čistotě a pořádku.
- Utvořit si základní představu o tom, co je dobře a co špatně, co se smí a co nesmí.
- Pomáhat mladším dětem.
- Umět požádat dospělého o pomoc, vyslechnout sdělení a uposlechnout pokyn.
- Respektovat rozdílné vlastnosti, dovednosti a schopnosti kamarádů.
- Dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fěr.
- Chovat se slušně a zdvořile k dospělým i k dětem, vážit si jejich práce a úsilí.
- Nezapomínat na zdvořilostní oslovení, pozdravení a poděkování.

Okruhy možných činností:

- Vyprávění o planetě Zemi, práce s mapou, atlasem Světa, encyklopedií.
- Námětové hry, seznámení s globusem-objevování světa mimo naši Zemi (vesmír).
- Vystřihování předkreslených obrázků, geometrických tvarů dle předlohy.
- Rozlišování podobné vlastnosti a zdokonalovat se v porovnávání.
- Činnosti na rozvoj zvědavosti, orientace, postřehu.
- Vytváření složitějších prostorových celků, určovat jejich funkci.
- Rozvíjení sluchové vnímání-poznat kamaráda podle hlasu.
- Rozlišování předmětů hmatem.
- Hry a aktivity na téma dopravy-dopravní hřiště na zahradě MŠ.
- Porovnávání dopravní značky, pozorování chování řidičů v silničním provozu, přecházení po přechodu-vycházky, bezpečné přecházení vozovky na barevné znamení, hry na dopravním hřišti.
- Příprava ke svátku maminek, připravit pro maminku dárek-výraznost přednesu, naučit se písničku o mamince k svátku, posilovat citové vztahy k mamince, výroba dáreků.
- Společná setkání-upevňovat vztahy dětí ke svým rodičům a prarodičům.
- Oslava MDD-vytvářet základní kulturní a společenské postoje dětí, připravovat prostředí třídy ke Dni dětí, navozovat solidární myšlení s lidstvem na celé planetě, - rozvíjet vědomosti o životě ve společenstvích ostatních lidí v různých částech planety, chápat rovnost všech lidí i dětí bez rozdílu barvy pleti.
- Společné setkání-MDD-navozovat citový vztah k mladším kamarádům.
- Sestavení přání pro všechny děti na celém světě-rozvíjet souvislé vyjadřování.
- Seznamování dětí s tím, jaké vědomosti a vlastnosti musí mít člověk který chce proniknout za hranice naší planety.
- Co by se stalo kdyby-poučit děti o bezpečnosti her u vody, nepřeceňování svých sil a odvahy (plavání, vodní sporty).
- Rozvíjení vyjadřovacích schopností formou popisu.
- Manipulační činnosti-rozdělit dopravní prostředky podle místa pohybu a jejich účelu.
- Hledání rozdílů mezi životem miminka, malých dětí a dětí v mateřské škole, citová samostatnost.
- Procvičování výslovnosti, paměti.
- Upevňování posloupnosti měsíců v roce, ročních dob.
- Opakování hlásky na začátku slova-názvy dopravních prostředků.
- Kreslení „mapy“, řešení jednoduchých labyrintů.
- Kreslení a malování-vystihnout postavu, zachytit detail kreslení a malování.
- Předčítání dětem-pasáže z encyklopedií-vytvářet tak předpoklad pro pozdější práce s informacemi.
- Zpěv písničky o několika slokách.
- Malování, kreslení, různé techniky-výtvarně vyjádřit ráz krajiny na Zemi.
- Školní výlet-udělat radost druhému i sobě, přivést malý dárek z výletu.
- Poslech pohádky-vyhledávat příklady kladného chování hrdinů pohádek.
- Hledání otázek a odpovědí o naší planetě Zemi.

- Seznámení dětí s problémem ohrožení zvířat.
- Malování-podporovat odvalu dětí pracovat se širší paletou barev, barvami základními, doplňkovými, nanášet barvu v ploše, malovat s rozvržením malby po celé ploše výkresu.
- Kresba-vyjádřit kresbou své zkušenosti ze hry s dopravními prostředky.
- Poslech příběhu s dopravní tematikou-vyslechnout pozorně předčítání o dopravních prostředcích, srovnat příběh s realitou.
- Seznámení dětí s významem hromadných dopravních prostředků, technickým pokrokem ve vývoji dopravních prostředků.
- Práce s výtvarným materiálem-vyjádřit výtvarně svou vlastní představu, vlastní fantazii, zachytit děj.
- DH „Každý pramen má jinou chuť“ (kniha Environmentální činnosti v MŠ str. 106)
- DH „Lidé jako my“ (kniha Environmentální činnosti v MŠ str. 94)
- Seznámení s kontinenty a jejich obyvateli (lidmi, národy, živočichy i rostlinami)
- Vodní den na zahradě přenášení vody, pokusy s vodou, hry u jezírka...)
- Zalévání záhonků na zahradě MŠ
- Tvoření z písku, hlíny, přírodnin
- Vycházky do přírody, poznávání flóry a fauny
- Péče o záhonek na školní zahradě, pozorování, popis – „Co nám vyrostlo?“

Očekávané výstupy z integrovaného bloku:

- Dokáže prožít radostně sváteční událost – Svátek matek.
- Dítě má poznatky o vodě nebezpečném živlu, ale i o nezbytnosti vody pro život.
- Má povědomí o existenci národů a kultur různých zemí, o planetě, přátelství a toleranci všech barev pleti.
- Dítě má základní představu o dopravních prostředcích kolem nás a bezpečném pohybu v provozu.
- Ví o různorodosti zemského povrchu, klimatu, přírody, etnik, kultur.
- Má povědomí o životě zvířat a lidí na planetě Zemi.
- Spolupracuje při hře s kamarádem, vyvíjí úsilí společně splnit úkol.
- Umí vyjádřit samostatně myšlenky, pocity, ovládat tempo a intonaci řeči.
- Dokáže doladit pohybové dovednosti spojené s hudbou a zpěvem.
- Uvědomuje si zákl. společenské a kulturní postoje ke světu a životu vůbec.
- Dokáže vnímat a esteticky ocenit přírodní prostředí v různých denních dobách.
- Objevuje možnosti, jak můžeme pečovat o naši Zemi pečovat.
- Dítě chce rozumět okolnímu světu, tomu, co vidí, slyší, hmatá, pociťuje.
- Pomáhá pečovat o okolní životní prostředí.
- Poznává některá písmena a číslice.
- Je citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem.
- Poznává a umí vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma.
- Zná některé základní podmínky pro existenci života.
- Umí se těšit se z hezkých a příjemných zážitků.
- Dítě vyjadřuje svou fantazii, představivost ve tvořivých hrách.
- Umí rozlišit některé obrazné symboly a porozumět jejich významu.

8. Evaluační systém

Analýza pedagogických procesů a jejich výsledků i vyvozování odpovídajících závěrů a následná reflexe je základem naší evaluace. Bude probíhat na úrovni školy, tak na úrovni třídy. Na evaluaci jednotlivých oblastí MŠ se podílejí všechny ped. pracovnice. Byla vytvořena kritéria pro hodnocení integrovaného bloku, ŠVP, sebehodnocení učitelky, dotazník pro rodiče. Na vyhodnocování výsledků se podílí evaluační tým, který je tvořen čtyřmi ped. pracovníky.

Hodnocení není cílem, ale prostředkem ke hledání optimálních cest vzdělávání dětí.

Naším cílem je ověřování a zlepšování kvality veškerých činností včetně podmínek školy.

Rámec pedagogické evaluace

Podmínky ke vzdělávání

Cílem evaluační činnosti v této oblasti je vyhodnocení podmínek pro průběh vzdělávání ve vztahu k podmínkám RVP PV.

Materiální podmínky: dětský nábytek, pomůcky, materiály, výzdoba školy, vybavení tříd, hračky.

Nástroje, metody: prohlídka, monitoring, inventarizace-1x ročně

Časové rozvržení: průběžně během roku

Odpovědnost: všechny pracovnice

Živospráva: strava dětí, dodržování pitného režimu a intervalů mezi jídly, délka pobytu venku, dostatek pohybu venku, nespavý režim.

Nástroje, metody: vstupy do tříd

Časové rozvržení: průběžně během roku, vyhodnocení 1x ročně

Odpovědnost: učitelky, kuchařka

Psychosociální podmínky: adaptace nových dětí, samostatnost dětí, atmosféra a klima třídy

Nástroje: vstupy do tříd, rozhovory s dětmi, rodiči učitelkami

Časové rozvržení: průběžně

Odpovědnost: učitelky

Třídní dokumentace: třídní kniha, TVP, Záznamové listy o dítěti

Nástroje: kontrola, záznam

Časové rozvržení: čtvrtletně

Odpovědnost: zástupkyně ředitelky pro MŠ

Vzdělávání pedagogů: osobnostní rozvoj pedagogů, semináře DVPP, odborná literatura – využití nových poznatků ve vlastní práci

Nástroje: konzultace, ped. porady rozhovory

Časové rozvržení: průběžně

Odpovědnost: zástupkyně ředitelky pro MŠ

Průběh vzdělávání

Evaluace v této oblasti se zaměří na hodnocení vlastního vzdělávacího procesu, používání metod, uplatnění nových poznatků a zkušeností, naplnění cílů a záměrů ŠVP, dokumenty třídy, zpracování integrovaných bloků.

Nástroje: Rozbory a diskuse s pedagogy, hospitační činnost, záznamy do hodnotícího listu

Časové rozvržení: na konci I. A II. pololetí

Odpovědnost: zástupkyně ředitelky pro MŠ

Spolupráce s rodiči, klima školy

Vztah učitelky a dítěte, spolupráce rodičů a školy informovanost rodičů, webové stránky školy

Nástroje: Dotazník pro rodiče, Rozhovory s rodiči, mimoškolní akce s rodiči, informační schůzky, webové stránky

Časové rozvržení: březen, srpen

Odpovědnost: zástupkyně ředitelky pro MŠ